

עופר קרול
ofer1939@netvision.net.il

בצורת ישראל מדינת סף מדברית

המסקנה שלי היא שצריך, ויותר בהצלחה, למצוא נתיבות לחברינו מגידולי השדה ולגרום להם להבין כי רווח קצר של שנה אחת בגרעינים ו/או בגידולים אחרים על חשבון המספוא, זהו מהלך שבסופו יפגע בכלנו

ומזונות עתירי אנרגיה זמינה בכרס. התירס, לעומת זאת, ובמידה וייתן בכמויות גדולות מהמקובל היום, ויטופל נכון בקציר ובאחסון, יאפשר לחסוך בכמות הגרעינים הנדרשת לייצור סביר.

2007 ותוצאותיה ייתכן ותביא משקים קטנים להרהורי פרישה. מחיר המזון שעלה יחד עם התמורה לחלב, שלא הצליחה ולא מצליחה גם היום, להדביק את הפער, עשויים לגרום גם למשקים גדולים וחזקים להימנע מהשקעות ואנו נמצא את עצמנו סובבים סביב הזנב, מנסים לייצר יותר והולכים ויורדים ביעילות הייצור.

המסקנה שלי מ-2007 היא שצריך, ויותר בהצלחה, למצוא נתיבות לחברינו מגידולי השדה ולגרום להם להבין כי רווח קצר של שנה אחת בגרעינים ו/או גידולים אחרים על חשבון המספוא, זהו מהלך שבסופו יפגע בכלנו. האחד ירוויח מעט, השני לא יוכל לעמוד בתחרות והמשק כולו יפסיד."

היום בבצורת 2014 אוכל להוסיף אך מעט:

מקובל בארצות רבות, כי בעת בצורת ומחסור במזון סיבי, מקטינים את העדר. אנחנו כנראה עדיין לא שם ויש לנו כלים להתמודד. בשנה הקרובה יעלה כנראה חלקם של מזונות מרוכזים סיביים במנה (סובין, קליפות סויה וכד'). מאידך, לא נראה לי שיעמדו לרשותנו מספיק מזונות כאלה ונזדקק ליותר מאמץ בייצור מספוא קיצי.

היום אין בישראל בעיית מים מאחר וכושר ההתפלה, שפותח בעמל רב, לא מנוצל. הבצורת הפכה עניין פוליטי, כי אילו רצו גורמי השלטון בטובת החקלאות ולא בהפיכת שטחי אדמה פוריים למגדלים, התמונה הייתה שונה. ישראל היא מדינת סף מדברית וככזו אני מניח שנראה יותר שנות בצורת בעתיד. החקלאות שהייתה הבסיס לציונות ולשליטה על הארץ מאבדת גובה וזה בשילוב של הנטייה להגדלת ייבוא מזון (כדי להזיל מחירים?) ועליית משקל הנדל"ן בקבלת ההחלטות. כל אלו מחשבות של טווח קצר שיייתכן ויחזרו אלינו כבורגנים ביום שתפוצץ בועת ההייטק והגאות בבורסה.

אלו מאתנו שעדיין מחזיקים בחקלאות, והרפת בתוך זה, חייבים לפעול יותר בשיתוף פעולה, כי לא ייתכן שהגד"ש ירוויח ויגלגל את העלויות לרפת. בנוסף, חייבת להיות פעולה פוליטית מסיבית להוזלת המים לחקלאות ולהסיר מעלינו את "אנשי הריח" שמתנכלים לפיזור הזבל בשדות. ■

לבקשת העורך, כתבתי בזמנו סקירה על ההזנה בשנת 2007 ולטובת אלו שלא זוכרים, אני מצרף את הרשימה:

"ניתוח נתונים של הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) מצביע על התייקרות "התערובות לבקר" ב-40% רק בשנת 2007. הכרת המציאות במשקים שציפו מהם להרבות בייצור גרמה לעלייה של 5%-10% במספר הפרות, מבלי שהיה במרבית המשקים ומרכזי המזון די מספוא גס, לכסות את כל צורכי העדר הגדל.

המחסור במזון גס יורגש בעיקר ברבעון הראשון של 2008 עד קציר החיטה באפריל, במידה ויהיה מה לקצור, וזה ללא תלות במחירים שעומדים ליפול על ראשו.

השילוב של בצורת, כפי שזה נראה בזמן כתיבת שורות אלו, ולהמשך העלייה במחירי הגרעינים והמזון החלבוני, חייב להביא אותנו לחשיבה יותר רעננה לאספקת המזון ברפת.

ב-2007 גברה הנטייה אצל רבים "להזיל" את המנות. הוזלה שבאה במידה רבה על חשבון האיכות וזה, יחד עם הגדלת הצפיפות ברפתות, הביא לפגיעה בנצילות המזון, בתנובה לפרה ולעלייה בנגיעות העטינים. הייצור הארצי הכולל עלה אבל לא בכל המשקים ולא מעט נפגעו גם בסך כמות החלב המשוק, בגין שינויי הממשק והמדיניות.

תחליפי גרעינים כאלו שיוכלו לספק לנו מקורות אמינים לאנרגיה זמינה בכרס אין הרבה ואפילו מזונות כמו קליפות הדורים, הצמידו את מחירים לגרעינים כך שלא יכלו להוות תחליף אמתי.

מזונות לוואי המבוססים על עודפי תעשיית החלב תופסים יותר ויותר מקום בסל המספוא ונראה שיש מקום לעודד תהליך זה, כמו גם, כל שארית אורגנית שעומדת במבחן של איכות סבירה והיא נקייה מגורמי זיהום.

הוויכוח על איכות המספוא ותוספי המזון בעיצומו, אבל ככל והדבר נראה לי, ודווקא בזמן מצוקה, אין מקום לפשרות בהרכב המנה ובתנאי שיהיה זה מעוגן בממשק וניתן יהיה להגיע לניצול מרבי של מכונות הייצור שלנו, הפרות.

כולנו נאלץ להרבות יותר במספוא קיצי. (מיים!?) המזונות העיקריים העומדים לרשותנו אלו הסורגום והתירס. הסורגום נמוך בערכו האנרגטי מהתירס אבל עולה עליו "בנסותו" ולכן אינו חוסך בצורך לשלב גרעינים